

Bijlagen Plandag Peelgemeenten 8 maart 2025

Begrippenlijst

Sociaal domein

Het sociaal domein gaat over alle taken van de gemeente voor zorg en ondersteuning aan inwoners. De gemeente werkt samen met organisaties, zoals maatschappelijk werk, scholen en welzijnsorganisaties. Het doel is dat inwoners zichzelf beter kunnen helpen en actief kunnen meedoen in de samenleving.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) zorgt ervoor dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. De gemeente voert deze wet uit.

De Wmo regelt bijvoorbeeld:

- Huishoudelijke ondersteuning: hulp bij schoonmaken (zie hieronder).
- Begeleiding: iemand die helpt bij het plannen van de dag of bij het regelen van zaken.
- Dagbesteding: activiteiten in groepsverband om mensen een zinvolle dag te geven.
- Aanpassingen in huis: zoals een traplift of aangepaste badkamer.

Huishoudelijke Ondersteuning

Dit is hulp bij huishoudelijke taken die mensen zelf niet meer kunnen doen door lichamelijke of geestelijke problemen. Deze hulp valt onder de Wmo 2015 en wordt geregeld door de gemeente.

Binnen de Peelgemeenten hebben we huishoudelijke ondersteuning opgedeeld in drie varianten:

- **HO Basis:** Basistaken zoals opruimen, stoffen, stofzuigen, dweilen, schoonmaken van de keuken, badkamer en toilet, en bed verschonen. Ook incidentele taken zoals ramen wassen (binnenkant) en gordijnen wassen.
- **HO Plus:** Aanvullende taken zoals de was doen, strijken en opruimen. Het overnemen van verantwoordelijkheid en initiatief bij huishoudelijke taken hoort hier ook bij.
- **HO Extra:** Dit omvat zowel de taken van HO Basis als van HO Plus. Deze vorm van ondersteuning is voor bijzondere problemen van de cliënt, zoals bij COPD, waar extra schoonmaak nodig is.

Indicatiestelling

Dit is het proces waarbij bepaald wordt of iemand recht heeft op ondersteuning vanuit de Wmo en, zo ja, in welke mate.

Eigen bijdrage Wmo

Dit is een bedrag dat je zelf betaalt voor hulp en ondersteuning vanuit de Wmo. Dit bedrag betaal je elke maand aan het CAK. Voor de meeste Wmo-hulp betaal je nu een vast bedrag van maximaal €21 per maand. Dit heet het abonnementstarief.

Vanaf 2027 wordt de eigen bijdrage waarschijnlijk afhankelijk van je inkomen.

Normaliseren

Normaliseren betekent dat we zorg en hulp zien als iets normaal. Het idee is dat tegenlagen en uitdagingen een normaal onderdeel van het leven zijn en dat niet elke hulpvraag een zorgvraag hoeft te zijn die opgelost moet worden door een professional. We moeten ons realiseren dat we in de basis verantwoordelijk zijn om voor onszelf en onze naasten te zorgen. Natuurlijk is er een vangnet vanuit de overheid voor als dat echt niet meer lukt.

Zelfredzaamheid

Dit betekent dat iemand voor zichzelf kan zorgen en dagelijkse taken zelfstandig kan uitvoeren, zoals koken, schoonmaken, boodschappen doen en jezelf kunt aankleden.

Samenredzaamheid

Dit betekent dat mensen elkaar helpen in het dagelijks leven zonder hulp van professionals. Het gaat om de steun van familie, vrienden, burens en vrijwilligers. Samen zorgen ze ervoor dat iedereen kan meedoen en zich goed voelt.

Mantelzorg

De zorg die iemand vrijwillig en onbetaald verleent aan een familielid, vriend of buur die hulp nodig heeft door ziekte, ouderdom of een beperking. Mantelzorgers helpen vaak met persoonlijke verzorging, huishoudelijke hulp en emotionele ondersteuning.

Inclusiviteit

Dit betekent dat iedereen erbij hoort en mee kan doen, ongeacht verschillen zoals afkomst, leeftijd, geslacht, of beperkingen. Het gaat erom dat iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt.

Reablement

Dit is een manier van werken waarbij hulpverleners mensen, vaak ouderen, helpen om weer zelfstandig te worden en hun eigen leven te leiden zoals zij dat willen. Het doel is om hen te ondersteunen bij het terugkrijgen van vaardigheden die ze zijn kwijtgeraakt,

Ravijnjaar

Voor gemeenten en provincies is 2026 het 'ravijnjaar'. In dat jaar krijgen Nederlandse gemeenten en provincies waarschijnlijk grote financiële problemen, omdat de landelijke overheid verandert hoe het geld verdeeld wordt. Hierdoor krijgen gemeenten en provincies minder geld.

Inleiding bij infosheet

In de voorbereidende gesprekken is geïnventariseerd welke informatie de deelnemers aan de plandag nodig hebben om zich goed voor te bereiden. Deze infosheet voorziet hierin.

In de infosheet worden de volgende begrippen vaak gebruikt:

- Zorg in Natura (ZIN). Dat is inzet van huishoudelijke ondersteuning door gecontracteerde aanbieders.
- Persoonsgebonden budget (PGB): dit is de huishoudelijke ondersteuning die Wmo-cliënten zelf inkopen met behulp van een pgb.

Wat laten de grafieken zien:

Staafdiagram 1: Aantal cliënten ZIN

Het staafdiagram laat zien dat de het aantal ZIN-cliënten vanaf 2020 gestaag toeneemt.

Staafdiagram 2: Aantal cliënten PGB

Het staafdiagram laat zien dat het aantal pgb-cliënten vanaf 2020 daalt.

Trendlijn 3: aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning

In een trendlijn wordt instroom en uitstroom met elkaar “verrekend”. De trendlijn wordt gevormd door metingen per week. Voorbeeld: Als er in 1 week een uitstroom van 5 cliënten is geweest en een instroom van 10 nieuwe cliënten, dan zal de trendlijn in die week stijgen met 5 cliënten. De trendlijn links betreft huishoudelijke ondersteuning in de vorm van zorg in natura (ZIN). Die rechts de trendlijn van de zorgvorm persoonsgebonden budget (PG). De omvang van HO-PGB is zeer beperkt en deze inzet daalt sinds 2020 fors. Deels omdat er minder

cliënten kiezen voor een PGB (mogelijk vanwege het ruimte gecontracteerde aanbod en het gemak van ZIN), maar ook omdat PGB wordt omgezet naar ZIN. Dit laatste is mogelijk te verklaren omdat het steeds lastiger wordt om een hulp te vinden.

Overzichten 4: Kosten huishoudelijke ondersteuning

In het eerste overzicht zijn de kosten van HO per gemeente in beeld gebracht. Het overzicht laat zien dat de kosten vanaf 2020 fors zijn toegenomen.

Het tweede overzicht laat zien dat de stijging van de kosten ook het gevolg is doordat de tarieven jaarlijks stijgen waartegen HO wordt ingekocht.

Het derde overzicht geeft (beperkt) weer dat de kosten van PGB-HO in 2020 en in 2024 waren. De kosten laten een daling zien, voornamelijk omdat het aantal cliënten met een PGB daalt.

Overzicht 5: Het landelijk voorspelmodel

Met het model wordt een voorspelling gedaan van het aantal cliënten HO tot en met 2028. Volgens het model blijft het aantal cliënten de aankomende jaren stijgen. Op de pagina zelf wordt een nadere toelichting gegeven op het landelijke voorspelmodel en de resultaten.

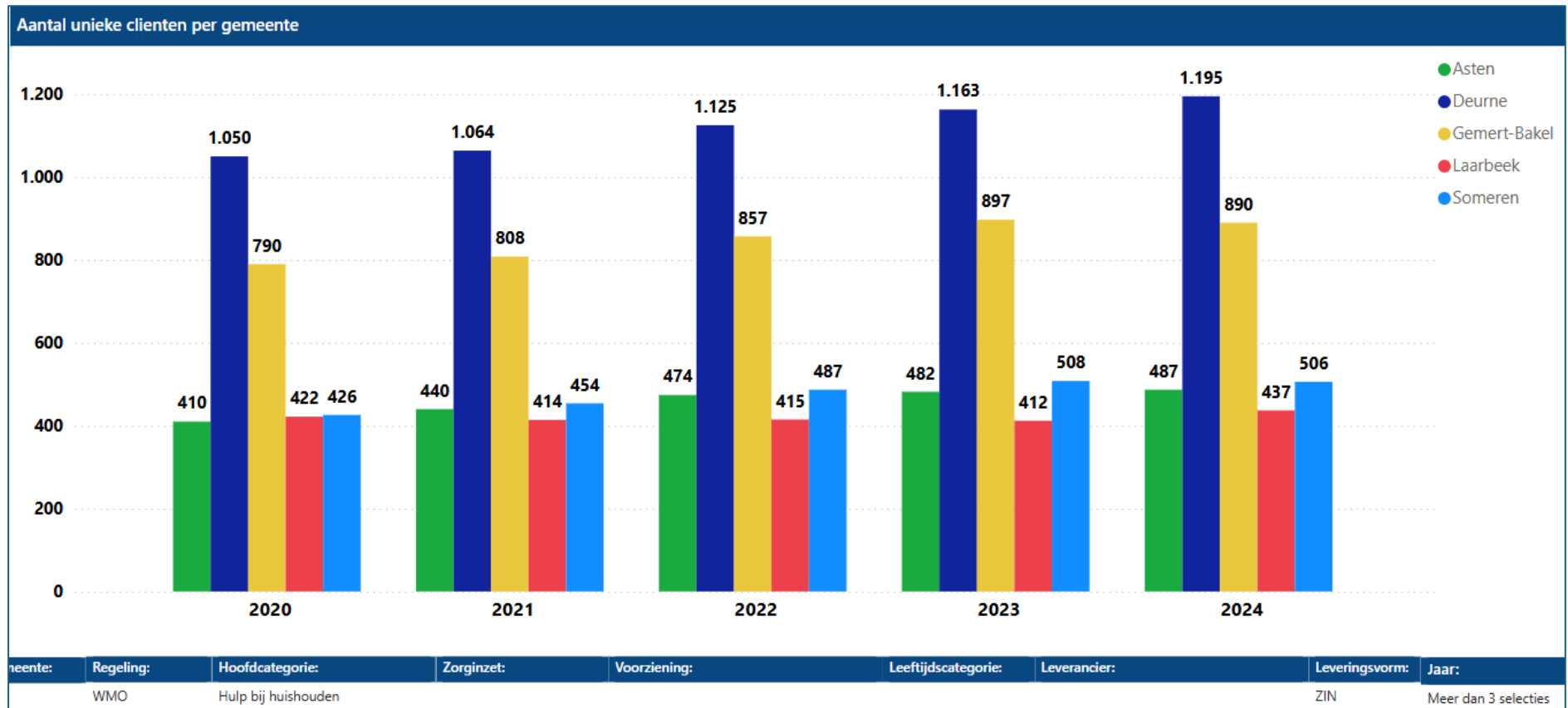
Overzicht 6: Arbeidsmarkt voor thuiszorg

Het overzicht geeft weer hoe de arbeidsmarkt voor thuiszorg zich de komende jaren ontwikkelt. Hieronder valt ook de arbeidsmarkt voor huishoudelijke hulpen (vanuit de Wmo). Meer specifieke informatie over de arbeidsmarkt voor deze groep is niet gevonden.

Infosheet: huishoudelijke ondersteuning (HO) - Peelgemeenten

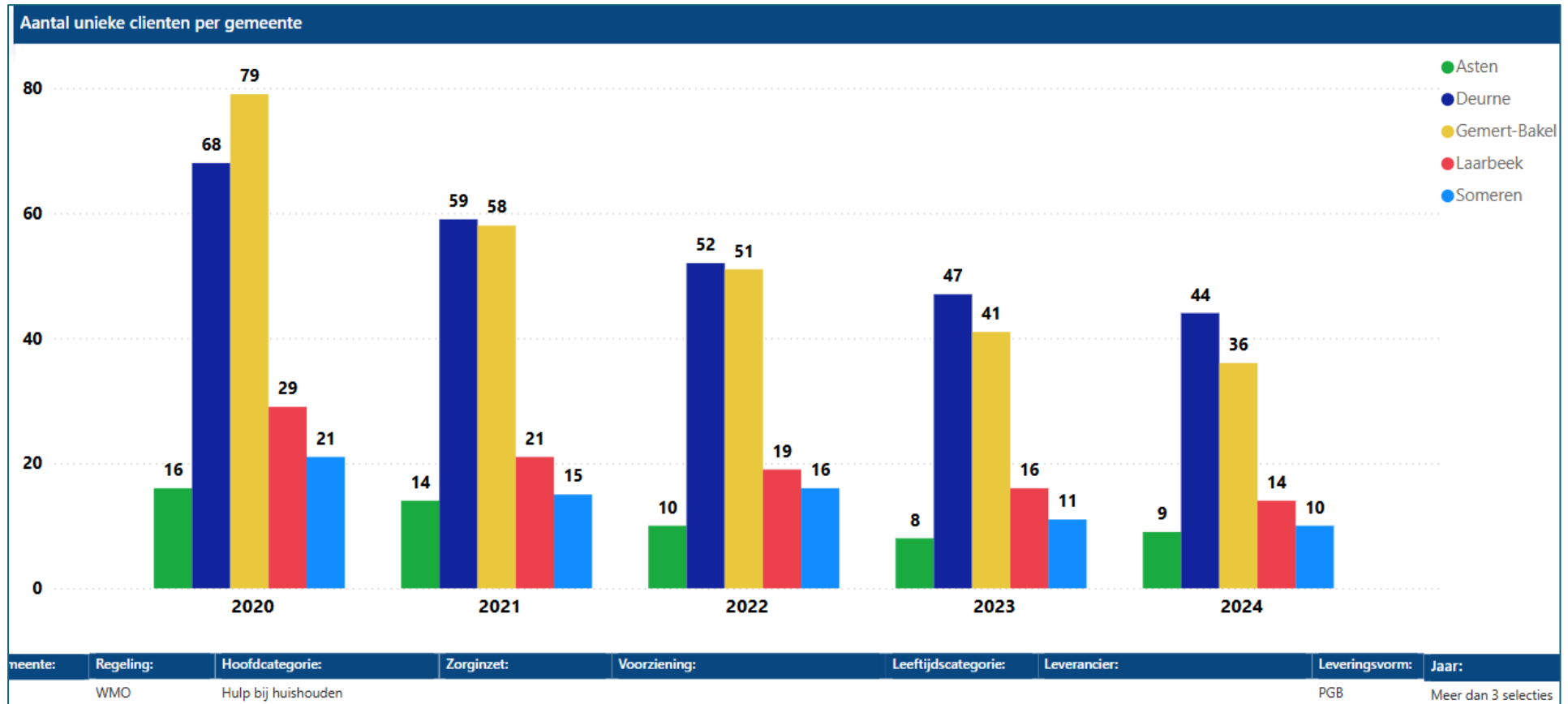
1. Aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning (ZIN) per gemeente (jaren 2020 t/m 2024)

In staafdiagram 1 zien we de optelsom van het aantal cliënten (inwoners) dat op enig moment in dat jaar huishoudelijke ondersteuning in de vorm van zorg in natura heeft ontvangen. Dat kan dus het volledige kalenderjaar zijn geweest of maar enkele dagen of weken.

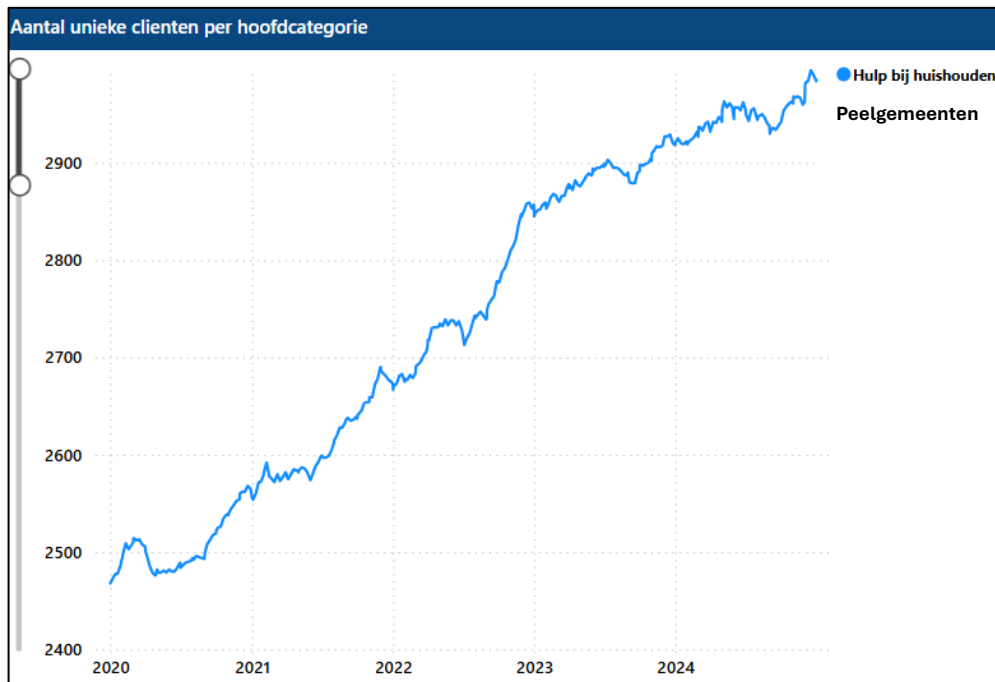
2. Aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning (PGB) per gemeente (jaren 2020 t/m 2024)

In onderstaand staafdiagram zien we de optelsom van het aantal cliënten (inwoners) dat op enig moment in dat jaar huishoudelijke ondersteuning in de vorm van een persoonsgebonden budget (PGB) heeft ontvangen. Dat kan dus het volledige kalenderjaar zijn geweest of maar enkele dagen of weken.

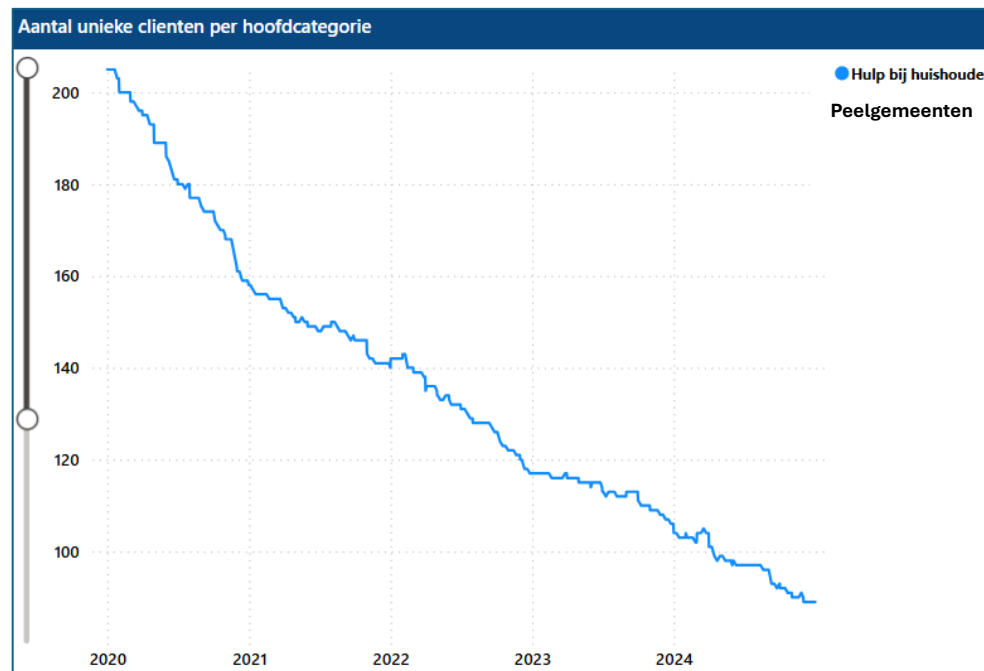
3. Trendlijnen aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning

Tijdvak 1-1-2020 t/m 31-12-2024 HO-ZIN

aantal inwoners met HO - ZIN			
	1-1-2020	31-12-2024	verschil
Asten	311	422	36% ↑
Deurne	826	1.020	23% ↑
Gemert-Bakel	642	739	15% ↑
Laarbeek	364	373	2% ↑
Someren	325	431	33% ↑
Totaal	2.468	2.985	21% ↑

Tijdvak 1-1-2020 t/m 31-12-2024 HO-PGB

aantal inwoners met HO-PGB			
	1-1-2020	31-12-2024	verschil
Asten	16	7	-56%
Deurne	63	36	-43%
Gemert-Bakel	78	27	-65%
Laarbeek	29	12	-59%
Someren	19	7	-63%
Totaal	205	89	-57%

LET OP: de indeling van de grafieken zijn aangepast op de aantallen (Y-as is verschillend).
De grafiek ZIN start bij 2400 en verspringt met 100 tallen. De grafiek PGB start bij 80 en verspringt met 20 tallen.

4. Kosten huishoudelijke ondersteuning

Kosten huishoudelijke ondersteuning per gemeente / per kalenderjaar (ZIN)							Toename 2024
	2020	2021	2022	2023	2024		tov 2020
Asten	€ 906.066	€ 1.088.973	€ 1.223.912	€ 1.425.633	€ 1.481.552		64%
Deurne	€ 2.431.844	€ 2.822.756	€ 3.068.206	€ 3.543.320	€ 3.716.583		53%
Gemert-Bakel	€ 1.839.568	€ 2.060.991	€ 2.212.966	€ 2.625.961	€ 2.720.576		48%
Laarbeek	€ 979.683	€ 1.081.750	€ 1.103.735	€ 1.191.502	€ 1.295.789		32%
Someren	€ 967.831	€ 1.148.989	€ 1.246.572	€ 1.517.327	€ 1.557.374		61%
Eindtotaal	€ 7.124.992	€ 8.203.459	€ 8.855.391	€ 10.303.743	€ 10.771.873		51%

Jaar	Indexering HO-ZIN	Cumulatie indexering
2020		100
2021	9,10%	109,1
2022	3,11%	112,5
2023	10,86%	124,7
2024	2,84%	128,3
2025	4,91%	134,5

Totaal Peelgemeenten	
Kosten HO-PGB	
2020	€ 345.295
2024	€ 245.765

De totale kosten voor huishoudelijk ondersteuning zijn de afgelopen jaren fors gestegen.

Kosten HO-zorg in natura (ZIN)

Ten opzichte van het kalenderjaar 2020 zijn de kosten in 2024 met 32% tot 64% gestegen. Hiervan is 28,3% het gevolg van de jaarlijkse indexeringen en het andere deel is te wijten aan de aanwas (stijging van de cliëntaantallen huishoudelijke ondersteuning ZIN).

De indexeringen van de HO-ZIN tarieven in 2021 en 2023 waren fors hoger dan normaal. Dit is met name veroorzaakt door de loonkostenontwikkeling (waaronder ook de stijging van het minimumloon).

Kosten HO-persoonsgebonden budget (PGB)

De totale kosten voor HO-PGB zijn zeer beperkt. Ondanks de jaarlijkse verhoging van de PGB tarieven zijn de totale kosten gedaald vanwege de daling van het aantal inwoners dat gebruik maakt van een PGB voor huishoudelijke ondersteuning.

5. Landelijk voorspelmodel Wmo

In het landelijke voorspelmodel wordt op basis van een aantal statische gegevens een voorspelling gedaan van de ontwikkeling van het aantal cliënten Wmo per gemeente voor de komende jaren. Dit is een lerend model: Jaarlijks wordt op basis van de daadwerkelijke aantallen een bijstelling gedaan.

Onderstaand de verwachte groeipercentages voor huishoudelijke ondersteuning volgens het voorspelmodel. Het peiljaar is 2023.

De groei die per kalenderjaar is aangeduid is altijd ten opzichte van het peiljaar (dus in de tabel ten opzichte van 2023).

Voorbeeld: volgens het voorspelmodel zal het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning in de gemeente Asten in 2028 met 24,84% zijn gestegen ten opzichte van 2023.

Let op: het model houdt geen rekening met bijstelling van beleid.

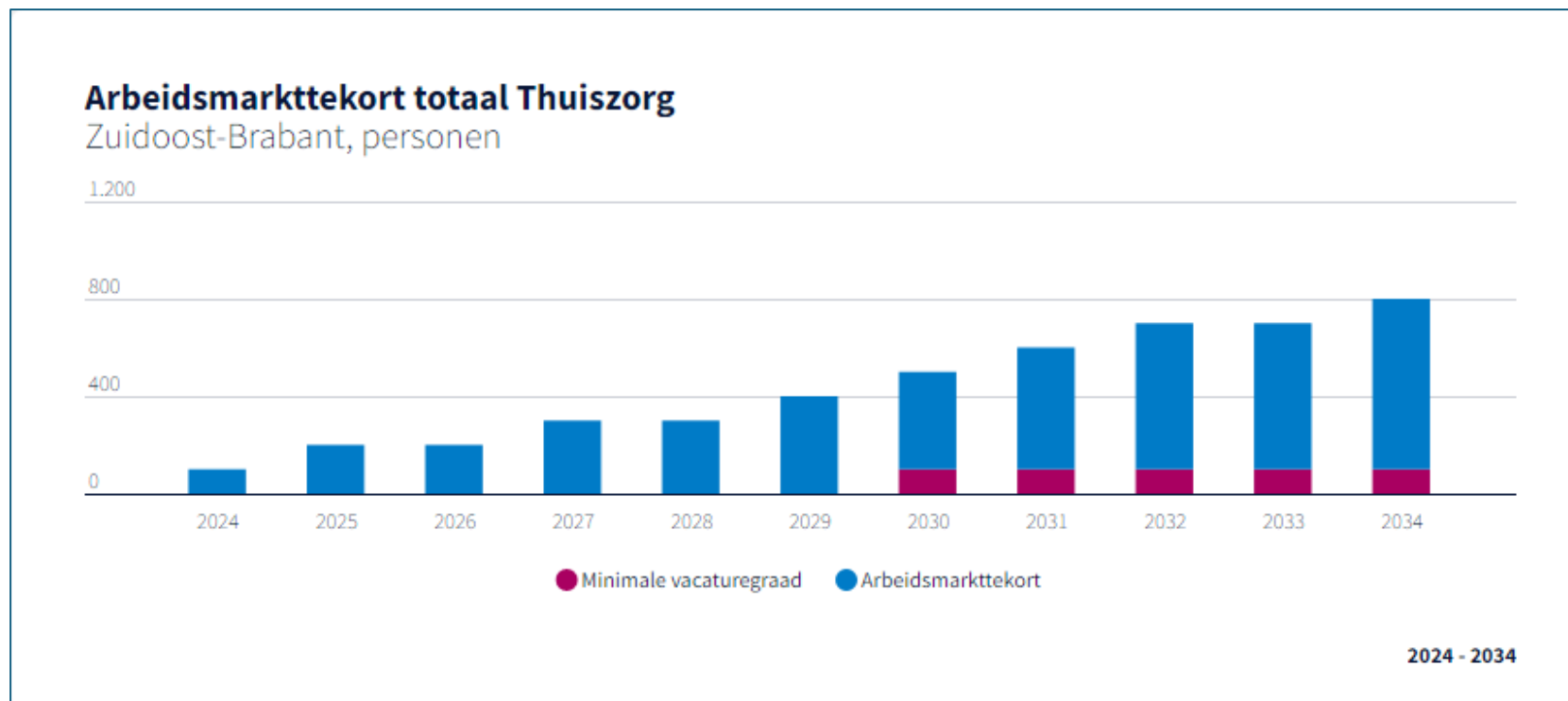
Er is dus geen rekening gehouden met de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo (beoogd ingangsjaar 2027).

Gemeenten verwachten dat door de herinvoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo het gebruik van huishoudelijke ondersteuning zal afnemen.

Landelijk voorspelmodel Wmo groei van het aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning t.o.v. peiljaar 2023 (in procenten)					
jaar	Asten	Deurne	Gemert-Bakel	Laarbeek	Someren
2023	0	0	0	0	0
2024	4,56	4,79	7,39	8,52	8,73
2025	9,37	8,19	11,70	14,47	14,93
2026	13,56	11,46	16,65	21,22	21,18
2027	18,66	15,07	21,28	27,97	28,26
2028	24,84	20,14	26,83	42,84	35,41

	Asten	Deurne	Gemert-Bakel	Laarbeek	Someren	Peelgemeenten
aantal cliënten HO in 2023	482	1.163	897	412	508	3.462
aanwas 2028 volgens voorspelmodel	24,84%	20,14%	26,83%	42,84%	35,41%	27,47%
potentieel cliënten Wmo-HO 2028	602	1.397	1.138	589	688	4.413

6. Arbeidsmarkt voor thuiszorg

Bovenstaande cijfers zijn afkomstig uit het Prognosemodel Zorg en Welzijn (ontwikkeld in opdracht van het Ministerie van VWS). De huishoudelijke hulpen zijn onderdeel van de arbeidsmarkt voor thuiszorg. Deze arbeidsmarkt is breder dan huishoudelijke hulp en omvat bijvoorbeeld ook de verzorgenden en verpleegkundigen. Er zijn geen specifieke cijfers over alleen de ontwikkeling van de arbeidsmarkt voor huishoudelijke hulpen.